

Заняття за розкладом: 29.04.2021

**Завдання з дисципліни «Історія України»
для студентів 2 курсу**

Термін виконання: до 05.05.2021

Шановні студенти!

Шановні студенти!

1. Опрацюйте лекцію, зробіть записи в свій зошит.
2. Підготуйте відповіді на питання для самостійної роботи.
3. За бажанням (не обов'язково) підготуйте та оформите реферат з теми за вільним вибором (2-3 стор.)

Питання для самостійної роботи студентів:

Тест

Теми рефератів:

1. Договір між Німеччиною та Радянським Союзом про дружбу і кордон 28 вересня 1939 р.
2. Позачергова V сесія Верховної Ради СРСР Закон про включення Західної України до складу СРСР і возз'єднання її з УРСР 1 листопада 1939 р. .
3. Верховна Рада Радянського Союзу Закон про включення до складу УРСР Північної Буковини 2 серпня 1940 р.

Викладач: Боєва Т.І., канд. іст. наук, маг. психології.

Повторення.

Лекція 17. Тема: УКРАЇНА В РОКИ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ

Навчальна мета: провести повторення теми – Україна в роки другої світової війни; узагальнити основні етапи війни; підкреслити причини та наслідки війни; закріпити знання теми тестом.

Вихована мета: виховувати національну гордість, гідність та патріотизм.

Розвиваюча мета: формувати навички аналізувати та узагальнювати історичний матеріал; формувати активну навчальну діяльність; працювати в групах, вести дискусію, захищати власну точку зору.

Обладнання (наочність): карта «Україна у ХХ ст.», підручник «Історія України».

Очікувані результати: після повторення теми студенти зможуть характеризувати події в Україні в роки другої світової війни; узагальнити основні етапи війни; підкреслити причини та наслідки війни; захищати власну точку зору.

План

1. Початок 2 світової війни.
2. Німецько-радянська війна.
3. Перелом у ході війни. Капітуляція Німеччини та Японії.

Література

1. Бойко О. Д. Історія України. - К., 1999.
2. Верига В. Нариси з історії України (кінець XVIII - початок ХХ ст.). - Львів, 1996.
3. Дорошенко Д. Нариси історії України. - К., 1991. - Т. 1-2.

1. Початок 2 світової війни.

Наприкінці серпня 1939 р. міністр закордонних справ Німеччини Й. Ріббентроп і народний комісар закордонних справ СРСР В. Молотов підписали у Москві договір про ненапад та секретний протокол до нього, відмий під назвою пакт Молотова-Ріббентропа. У таємному протоколі Третій Рейх та СРСР поділили між собою сфери впливу в Центрально-Східній Європі. 1 вересня 1939 р. німецькі війська розпочали напад на Польщу. У відповідь на агресію Німеччини 4 вересня 1939 р. Великобританія та Франція оголосили їй війну. 17 вересня 1939 р. відповідно до укладеного пакту з Німеччиною Радянський Союз розпочав вторгнення на територію Польщі зі сходу, зайнявши Західну Україну та Білорусь. Ці події стали початком Другої світової війни. Новий радянсько-німецький договір від 28 вересня 1939 р., підписаний у Москві, закріпив кордони між СРСР та Німеччиною вздовж річок Сян і Буг. На західних землях колишньої польської держави нацисти утворили Генерал-губернаторство, до складу якої увійшли українські Лемківщина, Посяння, Холмщина і Підляшшя. Більшовики

окупували Галичину і Волинь. У 1940 р. до СРСР були приєднані Бессарабія та Північна Буковина. Відбулася "радянська" новоприєднаних територій, що супроводжувалась репресивними заходами.

2. Німецько-радянська війна.

22 червня 1941 р. Німеччина та її союзники напали на Радянський Союз. Почалася німецько-радянська війна.

Від початку воєнних дій Червона армія зазнала значних втрат через стратегічні прорахунки радянського командування та непідготовленість до ведення оборонних дій. До середини липня 1941 р. частини вермахту із союзницькими військами Румунії та Угорщини захопили Галичину, Західну Волинь, Буковину, Бессарабію; у середині серпня окупували Правобережну Україну, у вересні зайняли Київ і Полтаву, а вже в середині жовтня 1941 р. – Харків та Донбас. У липні 1942 р. була окупована вся територія України.

Під час відступу більшовики застосували тактику "спаленої землі": руйнували промислові об'єкти, харчові запаси, залізниці, розстрілювали тисячі людей. Зокрема, за підрахунками дослідників О. Романіва та І. Федущак, влітку 1941 р. через неможливість евакуації в'язнів більшовики замордували близько 22 тис. людей, яких утримували у тюрмах Західної України.

Німецька окупація України 1941–1944 рр. принесла нові лихоліття для населення. Нацисти вважали територію Східної Європи, в тому числі Україну, життєвим простором для німецького народу. Плани щодо цієї території були викладені у генеральному плані "Ост", відповідно до якого після перемоги Німеччини у війні нацисти мали провести зачистку території Східної Європи від "неарійського елемента" та колонізувати захоплені землі.

Окуповані території нацисти освоювали шляхом етноциду і терору, в результаті якого було майже повністю винищене єврейське та циганське населення. Майже 2,4 млн осіб, більшість з яких – українці, були вивезені на примусові роботи до Німеччини (т. зв. оstarбайтери). Близько 6 млн українців служило у збройних силах антигітлерівської коаліції, понад 4 млн з них загинуло.

Для здійснення своїх планів Німеччина провела поділ українських земель: дистрикт Галичина (увійшов до складу Генерал-губернаторства 1 серпня 1941 р.), рейхскомісаріат "Україна" (Правобережжя разом з Волинню, більша частина Лівобережжя, а також прилеглі до Криму області), українські землі під румунською окупацією (Північна Буковина, частина Бессарабії та Трансністрія – румунська область з центром в Одесі), а також Закарпаття, яке входило до складу Угорщини. Прифронтовими областями керувала німецька військова адміністрація.

У перші місяці війни СРСР втрачав велику кількість солдат. Німці успішно просувалися вглиб території, хоча і не так блискавично як планували. У грудні 1941 р. частини вермахту зазнали першої поразки під Москвою. Внаслідок успішного контрнаступу Червона армія відкинула німецькі війська на 400 км. Проте 1942 р. під Харковом німці оточили та знищили три армії Південно-Західного фронту (21-шу, 28-му та 38-му). Це був один із найбільших військових провалів СРСР у роки війни.

3. Перелом у ході війни. Капітуляція Німеччини та Японії.

Переломною подією у війні стала Сталінградська битва 17 липня 1942 р. – 2 лютого 1943 р. Після перемоги на Курській Друзі в липні-серпні 1943 р. радянські війська перейшли в контрнаступ, а невдовзі звільнили Лівобережну Україну та Донбас. 6 листопада 1943 р. ціною 417 тис. життів був звільнений Київ. У жовтні 1944 р. вся українська територія була звільнена від німецьких окупантів.

У тому ж 1942 р. керівництво ОУН(б) прийняло рішення про формування збройних загонів самооборони. Загони мали захищати населення від німецьких, польських та радянських військових формувань. ОУН виробила свою стратегію ведення боротьби: в стані озброєного нейтралітету дочекатися закінчення війни і боротися з виснаженими окупантами за незалежну Україну. З 1943 р. всі загони української самооборони отримали назву Українська повстанська армія (УПА).

Відкриття другого фронту західними союзниками значно пришвидшили поразку Німеччини. 9 травня 1945 р. Німеччина капітулювала, а 2 вересня 1945 р. Друга світова війна завершилась капітуляцією Японії. За підрахунками дослідників, загальні людські втрати України у Другій світовій війні становлять близько 7–8 млн осіб.

Повоєнний устрій світу визначали члени антигітлерівської коаліції. Згідно з Ялтинськими домовленостями між союзниками (лютий 1945 р.), двосторонньою угодою між СРСР та Чехословаччиною (29 червня 1945 р.), радянсько-польським договором (16 серпня 1945 р.), Паризькою угодою між СРСР та Румунією (лютий 1947 р.) більшість українських етнічних територій були включені до СРСР у складі УРСР.

Відновлення радянської влади на українських землях не означало припинення терору та війни. Усіх, хто побував під німецькою окупацією, органи держбезпеки вважали потенційними ворогами. Протягом більше 10-ти років на теренах Західної України продовжувала боротися за незалежну українську державу Українська повстанська армія.

ТЕСТ

1. Друга світова війна розпочалася нападом

- Радянського Союзу на Фінляндію.
- Німеччини на Радянський Союз.
- Німеччини на Польщу.
- Франції на Німеччину.

2. Із поданого переліку оберіть пункт, який відповідає змістові нацистського плану «Ост».

- перетворення України на «життєвий простір арійської раси»

- включення України до складу III рейху на правах автономії
- розчленування території України і створення декількох маріонеткових українських держав
- перетворення України на промислову базу III рейху і джерело дешевої робочої сили

3.«Волею українського народу Організація Українських Націоналістів під проводом Степана Бандери проголошує відновлення Української Держави, за яку поклали свої голови цілі покоління найкращих синів України...»

- 17 вересня 1939 р.
- 22 жовтня 1939 р.
- 30 червня 1941 р.
- 22 червня 1941 р.

4.Політика радянзації західних областей України в 1939 – 1941 рр. характеризувалася

- залученням «буржуазних спеціалістів» до процесу форсованої індустріалізації.
- націоналізацією промисловості, торгівлі, земель великих власників
- лояльним ставленням влади до священників греко-католицької церкви.
- налагодженням співробітництва влади з політичними партіями.

5.Літку—восени 1941 р. Червона армія на території УРСР вела:

- «позиційну війну», стримуючи наступ ворога
- оборонні бої, відступаючи на Схід
- успішні наступальні дії на окремих ділянках фронту
- широкомасштабні наступальні операції

6.Протягом 250 днів радянські армійські частини і загони моряків у 1941—1942 рр. відстоювали головну базу Чорноморського флоту місто:

- Одесу
- Севастополь
- Херсон
- Новоросійськ

7. Видатними представниками радянського партизанського руху в роки Великої Вітчизняної війни були:

- С. Тимошенко, М. Кирпонос, М. Ватутін
- С. Ковпак, О. Федоров, О. Сабуров
- А. Мельник, С. Бандера, Р. Шухевич
- О. Довженко, О. Теліга, О. Ольжич

8. Які події Великої Вітчизняної війни відбулися 1943 р.?

- Остаточна окупація території України військами Німеччини та її союзників.
- Проведення радянськими військами Кримської наступальної операції.
- Визволення Києва.
- Створення Українського штабу партизанського руху.
- «Битва за Дніпро».
- Публікація кіноповісті О. Довженка «Україна в огні».

A1, 2, 4

B3, 5, 6

B1, 4, 5

Г2, 3, 6

9. Початком широкомасштабного визволення території УРСР від нацистських окупантів став контрнаступ радянських військ під час:

- Смоленської битви
- Курської битви
- битви за Москву
- Сталінградської битви

10. Утворення наркомату закордонних справ УРСР (1944 р.), вступ республіки до Організації Об'єднаних Націй (1945 р.) — це факти, що свідчать про:

- вихід України з Другої світової війни
- створення посольств
- відновлення зовнішньополітичної діяльності України
- приєднання України до Антигітлерівської коаліції

11. Установіть відповідність між іменами історичних діячів та фактами їхньої біографії.

- 1 С. Тимошенко, М. Кирпонос
- 2 О. Федоров, О. Сабуров
- 3 С. Бендера, Р. Шухевич
- 4 М. Хрущов, Д. Мануїльський

А Керівники оунівського підпілля і повстанського руху

Б Діячі науки і культури України в роки Великої Вітчизняної війни

В Командувачі радянських партизанських з'єднань

Г Командувачі радянськими фронтами в роки Другої світової війни

Д Керівники УРСР у роки Великої Вітчизняної війни

1 2 3 4

12. Які риси були притаманні радянському партизанському руху в 1943 р.?

1. стрімке зростання кількості партизанських загонів
2. координація дій із наступаючими частинами Червоної армії
3. здійснення рейдів у глибокий тил ворога
4. проведення широкомасштабних спільних операцій із підрозділами УПА
5. створення Українського штабу партизанського руху
6. перенесення дій на територію країн Східної Європи
7. розпуск великих партизанських загонів і з'єднань